

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument ze zasedání

9. 12. 2009

B7-0198/2009

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě otázek k ústnímu zodpovězení B7-0230/2009
a B7-0231/2009

v souladu s čl. 115 odst. 5 jednacího řádu

o potřebném zdokonalení právního rámce, pokud jde o přístup k dokumentům
v návaznosti na vstup Lisabonské smlouvy v platnost, nařízení (ES)
č. 1049/2001

Rui Tavares, Cornelis de Jong
za skupinu GUE/NGL

Usnesení Evropského parlamentu o potřebném zdokonalení právního rámce, pokud jde o přístup k dokumentům v návaznosti na vstup Lisabonské smlouvy v platnost, nařízení (ES) č. 1049/2001

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, Smlouvu o fungování Evropské unie, Listinu základních práv Evropské unie a její články, které vstoupily v platnost dne 1. prosince 2009,
 - s ohledem na své otázky ze dne 9. listopadu 2009 Komisi a Radě o potřebném zdokonalení právního rámce, pokud jde o přístup k dokumentům v návaznosti na vstup Lisabonské smlouvy v platnost (ES) 1049/2001 (O-0123/2009 – B7-0231/2009, O-0122/2009 – B7-0230/2009) a na rozpravu během plenárního zasedání dne 15. prosince 2009,
 - s ohledem na čl. 115 odst. 5 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Unie staví jednotlivce do středu své činnosti tím, že zavádí občanství Unie a vytváří prostor svobody, bezpečnosti a práva (preambule Listiny základních práv), a vzhledem k tomu, že „každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem v členském státě má právo na přístup k dokumentům orgánů, institucí a jiných subjektů Unie bez ohledu na použitý nosič“ (článek 42 Listiny základních práv),
- B. vzhledem k tomu, že Lisabonská smlouva mění „nejen právní základ nařízení, kterým se řídí přístup k dokumentům, ale i právní rámec, v němž má toto nařízení fungovat, zejména pokud jde o vztah mezi orgány Unie a občanem“,¹
- C. vzhledem k tomu, že tento vztah by měl od nynějška vycházet z demokratických zásad stanovených v nové hlavě II Smlouvy o EU, která stanoví, že „Unie dodržuje zásadu rovnosti svých občanů, kterým se dostává od jejich orgánů, institucí a jiných subjektů stejné pozornosti“ (článek 9) a že „každý občan má právo podílet se na demokratickém životě Unie. Rozhodnutí jsou přijímána co neotevřeněji a co nejbližše občanovi“ (čl. 10 odst. 3).
- D. vzhledem k tomu, že hybnou silou úplné integrace Evropského společenství do EU i zrušení mezivládního systému, který stále platil pro soudní a policejní spolupráci v trestních věcech, byla vůle členských států dále „posílit demokratickou povahu a efektivní fungování orgánů“ (Preambule Smlouvy o Evropské unii),
- E. vzhledem k tomu, že v souladu s tímto novým právním rámcem jednají nyní co nejotevřeněji všechny orgány, instituce, úřady a agentury EU (čl. 15 odst. 1 Smlouvy

¹ Stanovisko právní služby EP ze dne 10. října 2009, odstavec 3.

o fungování EU), a nikoli pouze Evropský parlament, Rada a Komise (kterým tuto povinnost ukládal již článek 255 bývalé Smlouvy o ES),

- F. vzhledem k tomu, že podle nové Smlouvy o EU a judikatury Evropského soudního dvora (ESD)¹ jsou transparentnost a účast občanské společnosti základními podmínkami pro podporování řádné správy věcí veřejných orgánů EU, a tím i „účinnosti rozhodovacího procesu“,
 - G. vzhledem k tomu, že by měla být orgány EU (a zástupci členských států, pokud jednají jako člen Rady) zajištěna větší transparentnost, a to před rozhodovacím procesem o legislativních záležitostech, v jeho průběhu i po jeho skončení tak, aby občané EU a národní parlamenty mohli úplně chápat, co kdo dělá a proč,
 - H. vzhledem k tomu, že orgány EU „dávají vhodnými způsoby občanům a reprezentativním sdružením možnost projevit a veřejně si vyměňovat své názory na všechny oblasti činnosti Unie“ a „udržují otevřený, transparentní a pravidelný dialog s reprezentativními sdruženími a s občanskou společností“ (čl. 11 odst. 1 a 2 Smlouvy o EU),
 - I. vzhledem k tomu, že zásady otevřenosti a transparentnosti by měly řídit nejen rozhodovací proces, ale i způsob, jakým jsou texty navrhovány a jak je doprovázejí všechny informace potřebné k ověření toho, že jsou plněna kritéria proporcionality a subsidiarity v zájmu občanů EU, národních parlamentů a soudnictví,
 - J. vzhledem k tomu, že by měla být přijata dlouho očekávaná právní, finanční a prováděcí opatření s cílem zajistit, aby byly jasně a včas zpřístupněny všechny důležité dokumenty týkající se konkrétního legislativního postupu, ať už pocházejí od vnitřních útvarů nebo od zástupců vnějších zájmů; vzhledem k tomu, že tyto informace by mohly být k dispozici na interinstitucionální internetové stránce, která je propojena s interním rejstříkem orgánů (jako např. nově zdokonalená internetová stránka EUR-LEX, kterou spravuje OPE); a vzhledem k tomu, že vnitřní pravidla by měla být pozměněna odpovídajícím způsobem a závazné interinstitucionální dohody by měly být spěšně dohodnuty podle článku 295 Smlouvy o fungování EU,
 - K. vzhledem k tomu, že nové pravomoci Evropské unie, a zejména Evropského parlamentu v oblastech, jako jsou mezinárodní dohody o policejní a soudní spolupráci v trestních věcech, vyžadují pevnější právní rámec stanovený v člancích 4 a 9 nařízení 1049/2001 tak, aby bezpečnost EU mohla být řádně zajištěna, včetně zaručení plného dozoru Evropského parlamentu jakožto zástupce evropských občanů,
1. domnívá se, že po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost by nařízení 1049/2001 mělo být bezodkladně aktualizováno, a to tak, že:
- a) bude rozšířena jeho oblast působnosti tak, aby se vztahovalo na všechny orgány, instituce, úřady a agentury EU, na které se v současné době nevztahuje, jako je např. Evropská rada, Evropská centrální banka, Evropský soudní dvůr, Europol a Eurojust;

¹ Jak bylo ESD stanoveno ve věci Turco (spojené věci C-39/05 P a C-52/05P), „transparentnost (...) umožňuje lepší zapojení občanů do rozhodovacího procesu, jakož i vyšší legitimitu, efektivitu a odpovědnost správních orgánů ve vztahu k občanům v demokratickém systému“.

- b) budou v souladu s novými definicemi obsaženými ve Smlouvách pozměněna ustanovení zabývající se legislativními a nelegislativními postupy;
 - c) budou na základě nedávné judikatury ESD aktualizována pravidla zabývající se zejména zacházením s interními dokumenty, včetně stanovisek právní služby, v legislativním procesu, dokumenty a informacemi týkajícími se činnosti zástupců členských států vykonávajících funkci členů Rady, ochrany osobních údajů, obchodních zájmů a obsahu databází orgánů atd.;
 - d) bude zaručen dostatečný přístup k informacím, jež jsou k dispozici v orgánech EU, což umožní objektivně hodnotit provádění pravidel EU v členských státech;
 - e) stanoví jen zcela výjimečně a v plném souladu s demokratickými zásadami a právními předpisy všeobecné zásady a omezení na základě veřejného a soukromého zájmu, které omezují přístup k dokumentům označeným jako přísně tajné („Top Secret“), tajné („Secret“) nebo důvěrné („Confidential“) s cílem chránit zájmy EU a soukromí a integritu jednotlivých osob;
 - f) budou definovány zásady, které by mohly být rozvíjeny interinstitucionálními dohodami podle článku 295 Smlouvy o fungování Evropské unie též s cílem provádět koordinovaně nové nařízení o zdokonalení tvorby právních předpisů;
 - g) zlepší dostupnost dokumentů EU vytvořením uživatelsky vstřícnějších systémů;
2. vyjadřuje politování nad tím, že navzdory jeho jednoznačným požadavkům učiněným dne 11. března 2009:
- Komise nepřipravila pozměněnou verzi svého legislativního návrhu KOM(2008)0090 a dne 2. prosince 2009, po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, schválila sdělení (KOM(2009)0665), které aktualizovalo pouze právní základ původního návrhu a vyhnulo se jakémukoli pozměnění jeho obsahu;
 - Rada neuspořádala žádnou politickou diskusi ani neučinila žádná konkrétní opatření, aby vyhověla návrhům Parlamentu (z nichž některé se nyní též zakládají na ustanoveních nové Smlouvy), a omezila se na velmi minimální úpravu svých vlastních vnitřních pravidel;
3. vyzývá současné a budoucí předsednictví Rady, aby zahájilo okamžitý interinstitucionální dialog na politické úrovni s cílem vypracovat nové nařízení týkající se přístupu k dokumentům, a to nejpozději do 30. června 2010;
4. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Evropské radě, Radě, Komisi a parlamentům členských států.